

DATE NOI PRIVIND PĂTRUNDEREA MONEDELOR THASIENE ÎN CÂMPIA ROMÂNĂ

de Steluța Grămăticu

Numeroasele descoperiri de tetradrahme thasiene, în tezaure sau izolate, de pe teritoriul țării noastre au generat nenumărate discuții în literatura de specialitate, discuții ce au ca obiect și aspectele de ordin cronologic și tipologic ale emisiunilor.

Cu toate că monedele thasiene au atras cercetătorii români încă dinaintea celui de al doilea război mondial¹, ele reprezintă și astăzi un subiect de mare interes, deoarece problematica acestor monede rămâne în bună măsură nelămurită².

Monedele cu flan subțire și plat, bătute de insula Thasos în etalon attic, au ca reprezentări pentru avers capul zeului Dionysos tânăr spre dreapta, purtând *taenia* pe frunte și o cunună de iederă cu două rozete pe părul buclat, strâns într-o torsadă pe spate, iar pentru revers: Herakles nud, în picioare spre stânga, sprijinindu-și brațul drept pe măciucă, în timp ce pe umărul și mâna stângă atarnă blana leului nemeean³.

Legenda este ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΘΑΣΙΩΝ.

În câmpul din dreapta, între măciucă și piciorul drept al eroului se află de obicei o siglă⁴.

Chiar de la prima abordare a literaturii dedicate monedelor cetății pariene, cu reprezentările lui Dionysos - Herakles, ce au fost bătute în cantități importante, începând de pe la mijlocul secolului al doilea a. Chr. până la mijlocul secolului I a. Chr., ne confruntăm cu lipsa oricărui criteriu sigur de datare. Astfel, încercarea de a împărți emisiunile monetăriei thasiene în serii cronologice s-a întemeiat pe evoluția artistică a reprezentărilor aversului și reversului, pe elemente stilistice, care s-au dovedit întru totul subiective. Ipoteza cercetătoarei bulgare Gina Kacarova, conform căreia monedele ce au siglele **M** și **Μ** pe revers au fost emise între anii 88-80 a. Chr., în condițiile în care insula Thasos, aliată credincioasă a Republicii Romane, asigură prin baterea unei cantități însemnate de monedă, plata trupelor romane aflate în campania împotriva lui Mithridate al VI-lea Eupator, regele Pontului⁵ constituie unele controverse referitoare la raporturile cronologice dintre tetradrahmele thasiene și monedele geto-dacice de tip Vârteju - București și Inotești - Răcoroasa⁶.

Aceeași metodă de clasificare pe criterii stilistice este folosită și pentru diferențierea pieselor imitate de emisiunile originale, metodă care este destul de confuză în lipsa unor repere sigure de recunoaștere a imitațiilor⁷. Cu toate că, în literatura română de specialitate, la început a existat tendința de a se considera toate tetradrahmele thasiene drept imitații⁸, propunându-se chiar o clasificare a acestora⁹ pe temeiul unor criterii precum dimensiunea capului lui Dionysos, numărul de frunze ale cupunii de iederă, împreună cu forma și modul de dispunere al acestora (pentru avers), scrierea cu litere globulare a legendei (pentru revers); ulterior, renunțându-se la astfel de criterii, cercetătorii problemei vor manifesta o tot mai mare rezervă în a distinge piesele

¹ M. Romașcanu, *Contribuții generale asupra originii monetei. Contribuțiuni la cunoașterea circulației monetare din Dacia. Tezaurul de la Colentina*, București, 1932; C. Moisil, *Balkanica*, 7, 1944, 1, p. 6; idem, *CNA*, iulie - decembrie 1943, nr. 127-128, p. 158; B. Mitrea, *ED*, 10, 1945, p. 64 - 74; D. Popescu, *Dacia*, 11 - 12, 1945 - 1947, p. 35 - 71.

² Deși datele de început și de sfârșit ale baterii tetradrahmelor thasiene de stil nou sunt încă viu discutate, în general se admite o perioadă de timp cuprinsă între mijlocul secolului al II-lea și mijlocul secolului I a. Chr.

³ BMC - Greek, *Thrace*, p. 222, nr. 67.

⁴ Pentru sigle, vezi E. Chirilă și G. Mihăescu, *Tezaurul monetar de la Căprioru. Contribuții la studiul cronologiei și circulației tetradrahmelor Macedoniei Prima și ale insulei Thasos*, Muzeul Județean Dâmbovița, 169, fig. 6; Maria Cojocărescu, *SCN*, 6, 1975, planașa 8.

⁵ Gina Kacarova, *Izvestija Institut*, 28, 1964, p. 131-152.

⁶ Această ipoteză a stârnit semne de îndoială evidente în studiile lui C. Preda, *SCN*, 6, 1975, p. 31; pe baza ei însă, Ghe. Poenaru - Bordea și C. Condrea, în *Acta Valachica*, 3, 1974, p. 124, propun un alt model cronologic pentru raporturile dintre monedele thasiene și cele geto-dacice.

⁷ Considerarea tetradrahmelor thasiene drept piese imitate sau piese originale nu este susținută de nici un argument la C. Beldiman, *BSNR*, 8-85, 1986-1991, nr. 134-139, p. 72; O. Iliescu, *Creșt. Col.*, 2, iulie - decembrie 1961, p. 658.

⁸ M. Romașcanu, *op. cit.*, p. 22.; D. Popescu, *op. cit.*, p. 4; Maria Chițescu, *SCN*, 4, 1968, p. 448

⁹ E. Chirilă și I. Pop, *Apulum*, 7, 1968, 1, p. 145-171.

imitate de cele originale. Astfel, în funcție de anumite detalii, precum, tipul de siglă de pe revers¹⁰, modul de dispunere a frunzelor de iederă¹¹, masculinizarea chipului lui Dionysos și forma în V a frunzelor cununii¹², tetradrahmele thasiene au fost împărțite în două grupe: monede bine executate și exemplare nereușite din punct de vedere artistic. În general se consideră că tetradrahmele nereușite au fost executate de meșteri mai puțin pricepuți sau au fost produse într-o fază târzie de către monetăria thasiană.

Scrierea globală a literelor legendei a constituit într-o etapă anterioară a cercetării un mijloc considerat ca sigur pentru recunoașterea imitațiilor de monedele originale¹³ dar, de fapt, acest tip de scriere se încadrează în evoluția firească a modului de redare al inscripțiilor de pe monedele emise de aproape toate monetăriile grecești târzii¹⁴, mai ales de către cele din Orient¹⁵, scriere care se regăsește chiar și pe denarii romani. În vreme ce Constantin Preda consideră că numai o scriere agramată a legendei¹⁶ ar fi o dovadă evidentă pentru atribuirea unor asemenea tetradrahme unor populații negrecești¹⁷, alți numismați socotesc că sunt firești greșeli de scriere și de execuție ale pieselor, în situația în care monetăria insulei Thasos producea monedă în condiții de necesitate.

După această scurtă trecere în revistă a câtorva dintre aspectele mai importante ale problematicei privind monedele thasiene, vom prezenta aici un număr de tetradrahme, încă nepublicate și care se păstrează în colecțiile Cabinetului Numismatic al Muzeului de Istorie și Artă al Municipiului București.

Acestea aparțin unor tezaure deja publicate sau încă inedite și anume, Colentina ante 1957¹⁸, șapte piese; Puișor, 1961, cinci piese; Vasilăți¹⁹, sat Nucii, fost Pirlita, jud. Ilfov, 1960, cinci piese.

Asupra primelor două depozite monetare nu se mai păstrează întreaga informație, referitoare la condițiile de descoperire sau numărul inițial de piese găsite; semnalăm totuși puținele date păstrate în registrul inventar al MIAMB²⁰ privind cele trei depozite monetare.

1. Tezaurul de la București - Colentina, ante 1957

În studiul său care tratează implicațiile istorice ale descoperirilor de denari romani republicani din Muntenia, Bucur Mitrea a menționat pentru prima oară găsirea "cu ani în urmă" a unui depozit monetar în împrejurimile Bucureștiului, probabil la Afumați²¹. Nu se cunosc cu certitudine informații asupra datei sau locului strict de descoperire și nici vreo precizare asupra numărului inițial de piese al tezaurului. Un fragment din acest depozit monetar, alcătuit dintr-o "imitație" thasiană și șase denari romani republicani a fost oferit spre cumpărare Muzeului de Istorie al orașului București. Tetradrahma thasiană este considerată a fi imitație în virtutea unor trăsături stilizate, chiar barbarizate, iar denarii romani republicani, identificați de autor pe baza catalogului Grueber, datează din prima jumătate a secolului al II-lea a. Chr., coborând până în anul 49 a. Chr.

Informația privind descoperirea la Afumați a tezaurului, preluată ca atare de literatura de specialitate²², se va dovedi eronată în urma precizării, ca loc de găsire, al unui

¹⁰ Ioana Bogdan Cătănciu, SCN, 6, 1975, p. 183, le clasifică în funcție de sigla de pe revers în monede nu foarte reușite și monede barbarizate.

¹¹ Constanța Știrbu și Carmen Petolescu, SCN, 6, 1975, 190-191, le împart în monede bine executate (cele cu trei frunze în partea de jos a cununii) și monede mai puțin îngrijite (cele cu câte două frunze în jos).

¹² Maria Cojocărescu, op. cit., p. 196, împarte piesele în tetradrahme stilizate și nestilizate.

¹³ E. Chirilă și G. Mihăescu, op. cit., p. 27.

¹⁴ V. Mihăilescu Birliba, *Dacia răsăriteană în secolele VI-I î.e.n.*, Iași, 1990, p. 84.

¹⁵ G.K.Jenkins, H.Kuthmann, *Münzen der Griechen*, München, 1972.

¹⁶ Există astfel de legende în: C.Preda, SCN, 2, 1985, p. 247; Maria Cojocărescu, op. cit., p. 195-196.

¹⁷ C.Preda, op. cit., p. 246.

¹⁸ Tezaurul este menționat în următoarele lucrări: B.Mitrea, SCN, 2, 1958, p. 156; Constanța Știrbu și Carmen Petolescu, SCN, 6, 1975, p. 193, nota 28; I. Glodariu, *Relații comerciale ale Daciei cu lumea elenistică și romană*, Cluj, 1974, p. 266, n. 156.

¹⁹ Tezaurul apare în următoarele lucrări: B. Mitrea, *Dacia NS*, 5, 1961, p. 585, nr. 8; C. Preda, *SCIV*, 17, 2, 1966, p. 363-374; Ioana Bogdan Cătănciu, op. cit., p. 184, nota 19; E. Chirilă și G. Mihăescu, op. cit., p. 33, nr. 61; *IGCH*, nr. 627, Nucii.

²⁰ Câteva informații asupra fiecărui tezaur sau monede izolate achiziționate de MIAMB pot fi obținute prin consultarea registrului inventarului general al muzeului, însă actele de donație sau ofertele de cumpărare, care de obicei conțin mai multe date asupra locului și modului în care s-a realizat descoperirea depozitului monetar, nu pot fi regăsite azi în arhiva atât de răvășită a muzeului.

²¹ B.Mitrea, SCN, 2, 1958, p. 156-157.

²² I.Glodariu, op. cit., p. 266, nr. 156.

cartier al Bucureștiului, Colentina, precizare adusă de Constanța Știrbu și Carmen Petolescu într-o notă din studiul care tratează tezaurul de la Belciugatele²³. Totodată, apelând la documentele din arhiva MIAMB, aflăm câteva date sumare și ahume că la 14 iunie 1957, Ivonne Calerghi oferea spre cumpărare un număr de monede descoperite la Colentina. Nu am găsit actele care au însoțit oferta în cauză.

Considerăm necesară stabilirea unei distincții între cele două tezaure descoperite la Colentina, cel din 1912 și cel ante 1957, în virtutea faptului că au structuri diferite.

Descrierea monedelor

1. AR ↑ 16,28 g; 31,2 mm

Se constată folosirea unei ștanțe uzate.

Av. Capul lui Dionysos redat mare (E. Chirilă și I. Pop, *op. cit.*, p. 146) este situat în partea stângă a câmpului monedei. Cununa de iederă este alcătuită din trei frunze în sus și două frunze în jos; rozeta exterioară stearsă, cealaltă cu șase petale, torsada de păr subțire, cu un punct în mijloc.

Rv. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΤΕΙΛΗΡΟΣ ΘΑΣΙΩΝ

Legendă corectă, cu litere egale. Sigla **M** (cf. E. Chirilă, G. Mihăescu, *op. cit.*, fig. 6, nr. 2; Maria Cojocărescu, *op. cit.*, pl. 8, nr. 1.).

2. NATA

Denarius, ⚭ 3,46 g; 18 mm.

Grueber, Roma, 844, anii 172-151.

Sydenham, 390, anii 145-138.

Crawford, 208/1, Roma, anul 148.

Nr. inv. CN MIAMB - 41946.

3. L. CVP.

Denarius ↓ 3,65 g; 19 mm Grueber, Roma, 850, anii 172-151.

Sydenham, 404, anii 145-138.

Crawford, 218/1, Roma, anul 147.

Nr. inv. CN MIAMB - 41947.

4. C. PVLCHER

Denarius ⚭ 3,80 g; 20 mm.

Grueber, Roma, 1288, anul 91.

Sydenham, 569, anul 106.

Crawford, 300/1, Roma, anii 110 sau 109.

Nr. inv. CN MIAMB - 41948.

5. L. IVL. BVRGIO

Denarius ⚭ 3,67 g; 20 mm

Grueber, Roma, 850, anii 172-151.

Sydenham, 404, anii 145-138.

Crawford, 218/1, Roma, anul 147.

Nr. inv. CN MIAMB - 41947.

6. C. NORBANVS

Denarius→ 3,95 g; 20,5 mm.

Grueber, Roma, 2770 var., anul 82.

Sydenham, 739, anul 80.

Crawford, 357/1 b, Roma, anul 83; pe avers marca de control XXIII.

Nr. inv. CN MIAMB - 41950.

7. ALBINVS BRVTI. F

Denarius ↑ 3,98 g; 19 mm

Grueber, Roma, 3964, anul 49.

Sydenham, 492, anii 49-48.

Crawford, Roma, 450/2, anul 48.

Nr. inv. CN MIAMB - 41951.

2. Tezaurul de la București - Puîșor

Descoperirea unui depozit la Puîșor, vechi cartier al Bucureștiului, este cunoscută datorită unei scurte mențiuni aflate în inventarul general al MIAMB. Prin procesul verbal cu numărul 1734, încheiat la data de 6 decembrie 1961, Gheorghe Sân donează prin DAC cinci tetradrahme thasiene muzeului. Cum actul în cauză nu a fost găsit, am fost privați și de puținele informații care ar fi putut să însoțească donația. Astfel, cu toate că nu putem preciza data descoperirii, desigur anterioară anului 1961, numărul inițial de monede al tezaurului, sau locul precis de aflare - prin publicarea tetradrahmelor vom completa tabloul descoperirilor monetare din Câmpia Română.

Descrierea monedelor.

1. AR ↑ 16,80 g; 30 mm.

Av. Capul lui Dionysos redat mare. Cununa de iederă are două frunze în sus și două frunze în jos; frunzele au forma de V. Rozetele au câte șase petale.

Rv. Ștanța pentru revers, mai puțin reușită decât cea pentru avers, este mult mai mare decât flanul monedei, astfel încât partea superioară a reprezentării depășește marginea piesei.

[HP] ΑΚΛΕΟΥΣ ΣΤΕΙΛΗΡΟΣ ΘΑΣΙΩΝ

Legendă corectă cu litere globulate; sigla **M**.

Măciuca lui Herakles are globule.

Nr. inv. CN MIAMB - 74560.

2. AR ↑ 16,40 g; 31,8 mm.

Se constată folosirea unei ștanțe uzate.

Av. Capul lui Dionysos redat mic este situat în partea dreaptă a câmpului monedei. Cununa de iederă este alcătuită din trei frunze mici în sus și două frunze mari în jos; rozete cu câte șase petale; torsada parțial vizibilă.

Rv. [H]ΠΑΚΛΕΟΥΣ ΣΤΕΙΛΗΡΟΣ ΘΑΣΙΩΝ

Legendă cu litere globulate, egale; sigla **M**.

Σ este alcătuit din cinci puncte. Herakles are corpul alungit, ușor schematizat.

Nr. inv. CN MIAMB - 74561.

²³ Constanța Știrbu și Carmen Petolescu, *op. cit.*, p. 193, nota 28.

3. AR ⚮ 16,80 g; 31,5 mm.

Av. Capul lui Dionysos este redat mare. Cununa de iederă este alcătuită din trei frunze în sus, mai mici, în formă de V și două frunze în jos mai mari. Rozetele au, se pare, câte șase petale; cea inferioară nu este clară. Torsada subțire, cu un punct în mijloc.

Rv. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΘΑΣΙΩΝ

Legenda este scrisă cu litere globulate, egale. Măciuca lui Herakles are globule. Apare sigla **M** (E. Chirilă, G. Mihăescu, *op. cit.*, fig. 6, nr. 1; Maria Cojocărescu, *op. cit.*, pl. 8, nr. 4.).
Nr. inv. CN MIAMB - 74562

4. AR ↑ 16,60 g; 31 mm.

Av. Capul lui Dionysos redat mare este situat spre dreapta în câmpul monedei. Cununa de iederă este alcătuită din trei frunze mici în formă de V în sus și două frunze mari în jos. Petalele rozetelor nu se disting clar.

Rv. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΘΑΣΙΩΝ

Legenda este scrisă corect, fără litere globulate.

K este scris aparte sub forma de K. Măciuca lui Herakles are globule. Apare sigla **H** (E. Chirilă, G. Mihăescu, *op. cit.*, fig. 6, nr. 1; Maria Cojocărescu, *op. cit.*, pl. 8, nr. 4.)
Nr. inv. CN MIAMB - 74563.

5. AR ↑ 16,09 g; 31,2 mm.

Av. Se remarcă folosirea unei ștanțe uzate. Capul lui Dionysos este redat mare. Cununa de iederă este alcătuită din trei frunze mici, în formă de V, în sus și două frunze mari în jos. Rozetele sunt alcătuite din câte șapte petale.

Rv. ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ ΣΩΤΗΡΟΣ ΘΑΣΙΩΝ

Legenda este scrisă cu litere inegale. K este redat cu o formă aparte, **K**. Brațul stâng al eroului se confundă cu blana leului. Piciorul stâng are o poziție nefirească spre dreapta. Măciuca lui Herakles are globule. Sigla **HP** nu apare în tabelele de referință.
Nr. inv. CN MIAMB - 74564.

3. Tezaurul de la Nucii (fost Pîrlita), comuna Vasilați, jud. Ilfov.

În cronica descoperirilor monetare, Bucur Mitrea semnalează succint găsirea unui tezaur pe teritoriul comunei Vasilați¹, jud. Ilfov.

Ulterior, Constantin Preda va relua publicarea acestuia cu toate detaliile tehnice, referitoare atât la locul și împrejurările descoperirii, cât și la numărul inițial de piese aflate².

În luna august a anului 1960, în timp ce arau, doi țărani din comuna Vasilați găsesc la suprafața pământului scos de către plug un număr de monede thasiene. locul de descoperire al tezaurului, care a fost menționat în literatura de specialitate și sub denumirile de Pîrlita³ sau Nucii⁴, generându-se astfel unele neconcordanțe⁵, se află pe teritoriul comunei Vasilați, la circa trei-patru km spre vest de satul Nucii (fost Pîrlita) și la doi km sud-est de satul Pasărea, comuna Frumușani.

Nu se știe dacă tezaurul descoperit la o mică adâncime, de circa 0,30 - 0,40 m. aparține contextului arheologic al unei așezări, deoarece nu s-au efectuat săpături de control.

Din cele circa 50 de monede găsite, conform spuselor descoperitorilor, 40 de tetradrahme thasiene au fost achiziționate de Institutul de Arheologie, cinci piese au fost donate MIAMB-ului, iar restul de piese s-au împrăștiat prin sat. Conform informației oferite de Ion Glodariu⁶, două monede din același tezaur s-ar păstra la Muzeul din Oltenița.

În documentele arhivei MIAMB, se relevă existența unui proces verbal cu numărul 1733, încheiat în ziua de șase decembrie 1961, conform căruia Elena Pavel, funcționar la DAC, donează cele cinci tetradrahme.

În ceea ce privește monedele publicate ale tezaurului de la Vasilați, acestea sunt considerate fie numai imitații⁷, fie piese originale și piese imitate⁸.

Având în vedere faptul că monedele păstrate în muzeul nostru au fost doar amintite în studiile numismatice, considerăm necesară publicarea acestora cu toate detaliile tehnice, pentru a întregi informațiile care privesc descoperirile de la Vasilați.

¹ B. Mitrea, *Dacia*, NS, 5, 1961, p. 585, nr. 8.

² C. Preda, *SCIV*, 17, 1966, 2, p. 363-374.

³ Ioana Bogdan Cătănciu, *op. cit.*, p. 184, nota 19, menționează descoperirea la Pîrlita a 40 de imitații thasiene.

⁴ E. Chirilă și G. Mihăescu, *op. cit.*, p. 33, nr. 61, relevă descoperirea la Nucii (jud. Ilfov) a 45 de tetradrahme thasiene.

⁵ I. Glodariu, *op. cit.*, semnalează în catalogul descoperirilor monetare, același tezaur de două ori: sub denumirile Nucii (fost Pîrlita), com. Vasilați, jud. Ilfov la nr. 111, p. 264. și Vasilați (jud. Ilfov) la nr. 146, pag. 266. La cel din urmă adaugă informația că două piese din acest tezaur s-ar mai păstra la Muzeul din Oltenița.

⁶ Vezi nota anterioară.

⁷ B. Mitrea, *op. cit.*, p. 585; Ioana Bogdan Cătănciu, *op. cit.*, p. 184, nota 19.

⁸ C. Preda, *op. cit.*, p. 363-374.

Descrierea monedelor.

1. AR ↗ 15, 80 g; 30 mm.

Av. Este folosită o ștanță uzată. Chipul lui Dionysos este redat mare. Cununa de iederă este alcătuită din trei frunze mici în sus și două mari în jos. Rozeta exterioară este ștearsă, cealaltă are șase petale.

Rv. [H]MKAE OYΣ ΣΩTHPOΣ [Θ] AΣIΩN

Legenda este scrisă cu greșeli, literele sunt globulate, dar grosolane, inegale. Herakles este schematizat, fără detalii anatomice. Brațul stâng al eroului se confundă cu blana leului din Nemcea. Sigla nu este redată foarte clar, pare să fie **M** sau **H**.

Nr. inv. CN MIAMB - 74541

2. AR ↑ 16,60 g; 31,2 mm

Av. Chipul lui Dionysos este redat mare. Cununa de iederă este alcătuită din trei frunze mici în sus și două frunze mari în jos. Rozeta interioară are cinci petale, iar cea exterioară este șterasă.

Rv. HPAKAE OYΣ ΣΩTHPOΣ ΘAΣIΩN

Legenda este scrisă corect cu litere globulate

ușor.

Măciuca are globule. Apare sigla **M**.

Nr. inv. CN MIAMB - 74542.

3. AR ↑ 16,40 g; 29 mm

Av. Chipul lui Dionysos reprezentat mare este situat în partea stângă a câmpului monedei. Cununa de iederă este alcătuită din două frunze în sus și două în jos, în formă de V. Rozetele nu sunt redată clar, cea exterioară are cinci petale. Torsada este parțial vizibilă.

Rv. [H] PAKAE OYΣ [Σ]ΩTHPOΣ ΘAΣIΩN

egale.

Legenda este scrisă cu litere globulate, aproape

Măciuca lui Herakles are globule. Apare sigla **M**.
Nr. inv. CN MIAMB - 74543

4. AR ↑ 15,00 g; 32,4 mm

Se remarcă execuția grosolană a aversului și reversului monedei, cu atât mai mult cu cât este evidentă ondulara flanului acesteia.

Av. Chipul lui Dionysos este redat mare. Cununa de iederă are trei frunze ușor șterse în sus și două frunze în jos. Rozetele au câte șase petale. Torsada de păr este subțire cu un punct în mijloc.

Rv. [H] PAKAE OYΣ ΣΩTHPOΣ ΘAΣIΩN

Legenda este scrisă greșit prin inversarea și confundarea lui omicron cu theta. Literele sunt globulate.

Măciuca lui Herakles are globule. Apare sigla **MP** (Sigla **MP** nu apare în tabelele realizate până astăzi.).

Nr. inv. CN MIAMB - 74544

5. AR ↗ 16,20 g; 33,1 mm

Av. Se remarcă folosirea unei ștanțe foarte uzate. Chipul lui Dionysos este redat mare. Cununa de iederă este alcătuită din două frunze în sus și două în jos. Rozetele sunt șterse.

Rv. [H] PAKAE OYΣ ΣΩTHPOΣ ΘAΣIΩN

Legenda este scrisă corect, cu litere ușor globulate.

Măciuca lui Herakles are globule. Apare sigla **M**.

Nr. inv. CN MIAMB - 74545.

NOUVELLES DONNÉES SUR LA PÉNÉTRATION DES MONNAIES THASIENNE DANS LA PLAINE ROUMAINE

Résumé

Dans les collections du Cabinet des Médailles du Musée d'Histoire et d'Art de Bucarest, sont conservées quelques monnaies thasiennes qui appartiennent aux trésors déjà publiés de Bucarest - quartier de Colentina, (avant 1957, sept pièces) et de Nuci (ancien Pirlita), comm. de Vasilați, dép. d'Ilfov (1960, cinq pièces) ou au trésor inédit de Bucarest - quartier de Pușor (1961, cinq pièces). Toutes les monnaies de Thasos, présentées dans cet article, se datent de la seconde moitié du IIe siècle et du premier quart du Ier siècle av. J.-C.

Le trésor de Bucarest-Colentina est composé d'un tétradrachme avec le sigle M sur le revers, qui est considéré d'imitation dans littérature numismatique, et six deniers romains républicains, dont le premier est émis par Natta en 148 av. J.-C. et le plus récent est frappé par Albinus Bruti en 48 av. J.-C., selon le catalogue de M. Crawford.

Le trésor de Bucarest-Pușor contient cinq tétradrachmes bien exécutés, avec les sigles: M, **M**, MP, H.

À Nuci, comm. de Vasilați, dép. d'Ilfov, ont été découvertes environ 50 monnaies thasiennes, dont 40 appartiennent aux collections de l'Institut d'Archéologie "Vasile Pârvan" de Bucarest et cinq au Cabinet des Médailles du Musée d'Histoire et d'Art de Bucarest. Sur les revers de ces dernières sont représentées les sigles: M, H et MP.

EXPLICAȚIA FIGURILOR

Pl. I - Tezaurul Colentina - București, ante 1957.

Pl. II - Tezaurul Pușor - București

Pl. III - Monede din tezaur Nuci (fost Pirlita), com. Vasilați, jud. Ilfov.

EXPLICATION DES FIGURES

Pl. I - Le trésor de Colentina - Bucarest, ante 1957.

Pl. II - Le trésor de Pușor - Bucarest.

Pl. III - Monnaies du trésor de Nuci (ancien Pirlita), comm. de Vasilați, dép. d'Ilfov.

1

2

3

4

5

6

7

Date noi privind pătrunderea monezilor thasiene în Câmpia Română.
– Tezaurul de la Colentina – București, ante 1957 –

1

2

3

4

5

Date noi privind pătrunderea monezilor thasiene în Câmpia Română.
 – Tezaurul de la București – Puișor –

1

2

3

4

5

Date noi privind pătrunderea monezilor thasiene în Câmpia Română.
– Monede din tezaurul Nucii (fost Pârlita), com. Vasilați, județul Ilfov –